

Sygn. akt IV U 335/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	sekr. sąd. Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 października 2018r. w S.

odwołania Z. C.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 22 marca 2018r., znak: (...)

w sprawie Z. C.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo Z. C. do emerytury rolniczej od 1 marca 2018r.

Sygn. akt: IV U 335/18 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 22 marca 2018r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.19 ust.1 oraz art.20 ust.1 i 3 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odmówił ubezpieczonemu Z. C. prawa do emerytury rolniczej wskazując, że ubezpieczony nie wykazał co najmniej 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, a jedynie okres w wymiarze 23 lata i 9 miesięcy. W tych okolicznościach nie spełnia on przesłanki nabycia prawa do emerytury rolniczej (decyzja z 22 marca 2018r. k.32 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony Z. C. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje mu prawo do emerytury rolniczej. Wskazał, że organ rentowy nie zaliczył do okresu ubezpieczenia okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 16 lipca 1986r. do 31 grudnia 1988r. Podniósł, że w okresie tym pracował zawodowo i jednocześnie – na mocy postanowienia sądowego – był właścicielem gospodarstwa rolnego i podlegał ubezpieczeniu emerytalnemu opłacając z tego tytułu składki wraz z podatkiem od nieruchomości. Z uwagi na zniszczenie przez Urząd Gminy L. dokumentacji z tamtego okresu nie jest w stanie przedstawić stosownego zaświadczenia. Niemniej jego siostra E. S., która na podstawie tego samego postanowienia sądowego również stała się właścicielką gospodarstwa rolnego opłacała składki na ubezpieczenie społeczne rolników (równolegle pracując zawodowo) i Urząd Gminy L. wydał jej stosowne zaświadczenie o opłacaniu składki na to ubezpieczenie (odwołanie wraz z załącznikami k.1-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony Z. C. urodził się w dniu (...) W dniu (...). ubezpieczony ukończył 65. rok życia osiągając tym samym powszechny wiek emerytalny. W dniu 1 marca 2018r. ubezpieczony wystąpił do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z wnioskiem o emeryturę rolniczą (wniosek o emeryturę rolniczą k.1-2 akt emerytalnych).

W wyniku rozpoznania powyższego wniosku, zaskarżoną decyzją z 22 marca 2018r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Rolników odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury rolniczej podnosząc, że ubezpieczony nie wykazał co najmniej 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Do okresu ubezpieczenia wymaganego do nabycia emerytury organ rentowy zaliczył następujące okresy:

- okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 16. roku życia ,tj. od 13 lutego 1969r. do podjęcia pracy zawodowej w Zakładach (...) w W. ,tj. do 11 września 1969r., co stanowi 7 miesięcy (oświadczenie ubezpieczonego i zeznania świadków oraz zaświadczenie Wójta Gminy L. o zameldowaniu i zaświadczenie Starosty (...) w przedmiocie posiadania i własności gospodarstwa rolnego przez rodziców ubezpieczonego k.8-12 akt emerytalnych, a także świadectwo pracy z 29 grudnia 1993r. k.13 akt emerytalnych),
- okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1994r. do 30 września 1996r., co stanowi 2 lata i 9 miesięcy oraz od 1 października 1997r. do 28 lutego 2018r., co stanowi 20 lat i 5 miesięcy (zaświadczenie o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k.5 akt emerytalnych i zaskarżona decyzja z 22 marca 2018r. k.32 akt emerytalnych).

Suma w/w okresów wynosi 23 lata i 9 miesięcy.

W okresie od 12 września 1969r. do 31 grudnia 1993r. ubezpieczony był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) Oddział w W. (świadectwo pracy z 29 grudnia 1993r. k.13 akt emerytalnych), a w okresie od 14 sierpnia 1996r. do 30 listopada 1997r. pozostawał w zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) w W. (świadectwo pracy z 28 listopada 1997r. k.14 akt emerytalnych).

Gospodarstwo rolne należące pierwotnie do F. i J. małż. C. ,tj. rodziców ubezpieczonego i położone w miejscowości J. gmina L., na mocy umowy przekazania gospodarstwa rolnego z 2 lipca 1985r. zostało przekazane przez rodziców ubezpieczonego na rzecz następcy w osobie A. C. - brata ubezpieczonego (zaświadczenie Starosty (...) z 24 stycznia 2018r. k.12 akt emerytalnych). Niedługo po przekazaniu przedmiotowego gospodarstwa rolnego – w dniu 25 grudnia 1985r. A. C. zmarł. Spadek po nim, w tym gospodarstwo rolne nabyli rodzice F. C. i J. C. oraz rodzeństwo - Z. C. (ubezpieczony), R. C. i E. S.. Postanowieniem z 16 lipca 1986r. w sprawie Ns 547/86 Sąd Rejonowy w W. dokonał działu spadku po A. C. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu Z. C. na wyłączną własność działki gruntu o numerach 92 i 913 wraz z zabudowaniami, a R. C. i E. S. przyznał na współwłasność działkę gruntu nr (...) o pow. 3,47 ha (postanowienie Sądu Rejonowego w W. z 16 lipca 1986r. w sprawie Ns 547/86 w przedmiocie działu spadku po A. C. k.4 akt emerytalnych).

Po nabyciu w drodze w/w działu spadku własności nieruchomości rolnych ubezpieczony rozpoczął prowadzenie na nabytych nieruchomościach (o powierzchni ponad 3ha) działalności rolniczej łącząc prowadzenie gospodarstwa rolnego z pracą zawodową Zakładach (...) Oddział w W. (vide: wcześniejsze ustalenia). Od chwili nabycia nieruchomości rolnych jako rolnik ubezpieczony podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacał składki na to ubezpieczenie. Ubezpieczeniu temu podlegał do 31 grudnia 1988r. ,tj. do chwili wprowadzenia regulacji, w myśl której osoby zatrudnione w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru czasu pracy nie podlegają jednocześnie ubezpieczeniu społecznemu rolników. Ubezpieczony opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników wraz z podatkiem od nieruchomości w Urzędzie Gminy L. (zeznania ubezpieczonego k.14v-15 akt sprawy). Dokumentacja podatkowa oraz karty ewidencyjne gospodarstw rolnych, w tym dokumentacja związana

z opłacaniem składek na ubezpieczenie społeczne rolników z lat 1977-1993 uległa likwidacji po upływie terminu jej przechowywania (pismo Wójta Gminy L. z 20 lutego 2018r. k.20 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie Z. C. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.19 ust.1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j.: Dz.U. z 2015r., poz.704 ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący w przypadku mężczyzn 65 lat,
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art.20.

W sprawie bezsporne jest, że w dacie wystąpienia z wnioskiem o emeryturę ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wnoszący 65 lat. Okolicznością sporną było natomiast to, czy ubezpieczony legitymuje się co najmniej 25-letnim okresem ubezpieczenia. Zaliczając do wymaganego okresu, okresy podlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania z tego tytułu składek po zakończeniu pracy zawodowej ,tj. okres od 1 stycznia 1994r. do 30 września 1996r. oraz od 1 października 1997r. do 28 lutego 2018r., a także okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od ukończenia 16 roku życia do chwili podjęcia pracy zawodowej, organ rentowy ustalił, że wykazany przez ubezpieczonego okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników wynosi 23 lata i 9 miesięcy zamiast co najmniej 25 lat.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony zarzucił organowi rentowemu nieuwzględnienie do okresu wymaganego do emerytury okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 16 lipca 1986r. ,tj. od daty wydania postanowienia sądowego w sprawie o dział spadku po bracie A. C., na mocy którego to postanowienia nabył część gospodarstwa rolnego brata i rozpoczął prowadzenie działalności rolniczej opłacając składki na ubezpieczenie społeczne rolników do 31 grudnia 1998r., tj. do chwili zniesienia przez ustawodawcę możliwości podwójnego ubezpieczenia - z tytułu prowadzenia działalności rolniczej oraz z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Ubezpieczony argumentował, że we wskazanym okresie opłacał składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne rolników, jednakże z uwagi na zniszczenie przez Urząd Gminy L. dokumentacji podatkowej oraz dotyczącej wymiaru i poboru składek na ubezpieczenie społeczne rolników nie jest w stanie przedłożyć dokumentu urzędowego potwierdzającego opłacenie składek w okresie od 16 lipca 1986r. do 31 grudnia 1988r.

Analizując okoliczności sprawy Sąd stwierdził, że argumentacja ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Należy wskazać, że w dacie nabycia przez ubezpieczonego własności gospodarstwa rolnego i rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej ,tj. w dacie 16 lipca 1986r. obowiązywała ustawa z 14 grudnia 1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (t.j. Dz.U. z 1989r., Nr 24, poz.133 ze zm.), która w art.1 ust.1 stanowiła, że ubezpieczenie społeczne rolników indywidualnych obejmuje rolników prowadzących gospodarstwa rolne, a w art.3 ust.1 ustawy wskazywała, że ubezpieczenie jest obowiązkowe. Z powyższego wynika, że na skutek nabycia gospodarstwa rolnego ubezpieczony obowiązkowo podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników i stan taki istniał do 31 grudnia 1988r. Z upływem tej daty ustawodawca zniósł bowiem możliwość podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez rolników będących jednocześnie pracownikami zatrudnionymi w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru czasu pracy – art.3 ust.2 powyższej ustawy w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1989r. W świetle powyższego uzasadniony jest wniosek, że w okresie od 16 lipca 1986r. do 31 grudnia 1988r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. Kolejną kwestią jest kwestia opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w w/w okresie. Z uwagi na likwidację dokumentacji przez Urząd Gminy L., który w spornym okresie prowadził ewidencję gospodarstw rolnych oraz zajmował się wymiarem i poborem podatków oraz składek na ubezpieczenie społeczne rolników, ubezpieczony nie był w stanie przedstawić urzędowego potwierdzenia faktu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Z faktu tego nie można jednak wyprowadzać automatycznego wniosku, że ubezpieczony nie opłacał składek na to ubezpieczenie. Sąd dał wiarę spójnym i logicznym zeznaniom ubezpieczonego, że w spornym okresie ubezpieczony opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników, które

jak wskazano wyżej było obowiązkowe. Skoro ubezpieczenie społeczne rolników w rozpatrywanym okresie było obowiązkowe (również w odniesieniu do rolników zatrudnionych jednocześnie jako pracownicy), to Urząd Gminy L. z pewnością wymierzał ubezpieczonemu nie tylko podatek, ale i składki na to ubezpieczenie. Należy zauważyć, że ubezpieczony nabył własność gospodarstwa rolnego w drodze sądowego działu spadku po bracie A. C.. Obok ubezpieczonego część spadkowego gospodarstwa nabyła siostra ubezpieczonego E. S., która dysponuje wydanym uprzednio zaświadczeniem Wójta Gminy L. potwierdzającym fakt opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w latach 1986-1988 (zaświadczenie z 6 kwietnia 1999r. k.3 akt sprawy i k.21 akt emerytalnych). Oczywiście fakt opłacenia składek przez E. S. nie stanowi samo w sobie dowodu opłacenia składek przez ubezpieczonego, ale niewątpliwie uzasadnia stwierdzenie, że Urząd Gminy L. wymierzał podatek oraz składki na ubezpieczenie społeczne rolników dla następców A. C., którzy przejęli pozostawione przez niego gospodarstwo rolne. Mając na uwadze powyższe oraz wiarygodne zeznania ubezpieczonego co do faktu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w okresie od 16 lipca 1986r. do 31 grudnia 1988r. Sąd stwierdził, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym przez ustawę 25-letnim okresem ubezpieczenia.

Kończąc należy podkreślić, że brak stosownej dokumentacji w Urzędzie Gminy L. nie może wywoływać ujemnych skutków prawnych dla ubezpieczonego, a w szczególności z faktu braku dokumentacji nie można wyprowadzać wniosku, że ubezpieczony nie opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników, gdy ustalenia Sądu prowadzą do odmiennych wniosków.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że Z. C. przysługuje prawo do emerytury rolniczej od 1 marca 2018r. ,tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku o świadczenie.